



## VIỆT NAM-HỘI NGHỊ NHÓM TỰ VẤN KHÔNG CHÍNH THỨC GIỮA KỲ

Thành phố Hà Tĩnh, Ngày 8-9 Tháng 6, 2011

### Bài Phát biểu của Cán bộ IMF

1. Khi chúng ta họp mặt tại Hà Nội vào tháng Mười hai năm ngoái, có một sự đồng thuận rõ ràng rằng Việt Nam phải kiên quyết phanh lại sự bất ổn kinh tế vĩ mô trong ba năm qua. Trong tháng Hai, chính phủ đã có câu trả lời và đưa ra chiến lược để đạt được mục tiêu này thông qua Nghị quyết 11. Cuộc họp này là một dịp đúng lúc để kiểm điểm lại những tiến bộ đã đạt được của chiến lược trên và đánh giá những thách thức đang ở phía trước.<sup>1</sup>

### **Đánh giá: tiến bộ ban đầu là khích lệ nhưng vẫn còn nhiều thách thức lớn.**

2. Chính phủ đã có những tiến bộ rất đáng hoan nghênh trong việc ổn định thị trường ngoại hối. Sự kết hợp của việc thắt chặt chính sách tiền tệ đáng kể nhằm ứng phó với giá hàng hóa sơ chế tăng, và một bước phá giá mạnh tiền đồng đã hỗ trợ nhiều hơn cho tiền đồng, cho dù có sự hỗ trợ của các biện pháp hành chính để hạn chế việc mua bán vàng và ngoại hối bên ngoài hệ thống ngân hàng. Tiền đồng hiện đang được kinh doanh thuận lợi trong phạm vi biên độ tỷ giá chính thức và áp lực lên giá đang diễn ra đủ để cho phép Ngân hàng Nhà nước Việt nam (NHNNVN) bắt đầu bổ sung thêm dự trữ ngoại hối của mình, tăng \$0.9 tỷ lên đến \$13.5 tỷ trong tháng Năm. Sự ổn định trong thị trường ngoại hối đã giúp giảm lợi tức rủi ro ngoài nước với chênh lệch lãi suất quốc gia của Việt Nam và chỉ số hoán đổi vỡ nợ tín dụng (CDS) thu hẹp bớt đi khoảng 100 điểm cơ bản từ đỉnh cao hơn 400 điểm cơ bản trong tháng Hai.

3. Dù vậy, những thách thức lớn vẫn còn. Lạm phát vẫn còn đang ở xu hướng tăng lên, đạt gần 20 phần trăm (so với cùng kỳ năm trước) vào tháng Năm và lạm phát cơ bản cũng đang tăng lên, và có khả năng tăng cao hơn nữa trước khi bắt đầu giảm vào cuối năm nay. Cơ bản hơn, lòng tin vào sự thành công của chiến lược của Chính phủ vẫn còn mong manh. Kỳ vọng lạm phát vẫn còn cao, và kỳ vọng về tiền đồng một lần nữa sẽ phải chịu áp lực vẫn còn ăn sâu trong bối cảnh không chắc chắn liệu Chính phủ có muốn duy trì thắt chặt chính sách tiền tệ gần đây, cam kết củng cố tài khóa, và vẫn còn những mối quan ngại hiện có về sức khỏe của khu vực ngân hàng và khu vực doanh nghiệp. Vì vậy, nhà đầu tư vẫn đòi hỏi lợi tức rủi ro cao khi đầu tư vào tài sản của Việt Nam.

---

<sup>1</sup> Sự tham vấn theo Điều IV năm 2011 đã kết thúc ngày 29 tháng Tư và có một sự nhất trí mạnh mẽ trong IMF về các thông điệp đưa ra dưới đây.

### **Ưu tiên ngắn hạn: củng cố sự tin cậy của chiến lược kinh tế vĩ mô.**

4. Ưu tiên ngắn hạn quan trọng nhất là củng cố lòng tin vào chiến lược của chính phủ để khôi phục lại ổn định kinh tế vĩ mô. Phần lớn gánh nặng chắc chắn sẽ rơi vào chính sách tiền tệ. Thách thức trước mắt sẽ là phải xử lý được xu hướng tăng lên của lạm phát và ngăn không cho nuôi dưỡng một kỳ vọng lạm phát cao hơn và gây áp lực lên tiền đồng. Điều này đòi hỏi phải tăng thêm lãi suất chính sách và các biện pháp hành chính không thể là biện pháp thay thế cho việc tăng thêm lãi suất này. Hơn nữa, NHNN cũng phải thuyết phục thị trường rằng việc thắt chặt chính sách tiền tệ gần đây sẽ được duy trì cho đến khi kỳ vọng lạm phát vững trở lại một con số và dự trữ ngoại hối được củng cố ở mức cao hơn. Chỉ khi đó sẽ tạo được điều kiện cho việc giảm lãi suất lâu bền. Đối với điều này, NHNN cần được hỗ trợ về mặt chính trị rất rõ ràng. Về vấn đề này, việc chính phủ đưa ra một tín hiệu mạnh mẽ rằng sẽ tiếp tục cam kết thực hiện chiến lược nêu trong Nghị quyết 11 trong các năm sau năm 2011 sẽ rất quan trọng. Một cam kết chính trị về các mục tiêu rõ ràng trong trung hạn về lạm phát và dự trữ ngoại hối, củng cố bởi các mục tiêu tăng trưởng tín dụng phù hợp, sẽ là một bước quan trọng đầu tiên hướng tới việc nâng cao sự tin nhiệm đối với khuôn khổ chính sách tiền tệ của NHNN.

5. Chính sách tài khóa cần hỗ trợ mạnh mẽ hơn những nỗ lực của chính sách tiền tệ. Mặc dù Nghị quyết 11 đã bao gồm một số biện pháp để giảm thâm hụt tài khóa, nhưng vẫn còn có thể làm nhiều hơn. Chúng tôi ước tính nếu tiết kiệm phần lớn các khoản vượt thu dự kiến thì thâm hụt ngân sách có thể được giảm xuống còn khoảng 4 phần trăm của GDP (theo định nghĩa quốc tế) trong năm 2011, con số này ít hơn một nửa mức thâm hụt của năm 2009. Cũng sẽ hữu ích nếu chính phủ có thể đặt mục tiêu thâm hụt ngân sách trong trung hạn tham vọng hơn với việc giảm thâm hụt xuống khoảng 3 phần trăm của GDP vào năm 2015. Điều này có thể đạt được nếu duy trì nỗ lực tăng nguồn thu phi dầu mỏ và nếu những nỗ lực tái ưu tiên và sắp xếp các dự án đầu tư công đang tiến hành. Một kế hoạch giảm thâm hụt ngân sách rõ ràng trong ngắn hạn và trung hạn sẽ hỗ trợ rất nhiều cho chính sách tiền tệ và nâng cao tín nhiệm đối với chiến lược của Nghị quyết 11 thông qua việc bảo đảm với thị trường rằng chính phủ cam kết tài trợ các nhu cầu đầu tư về kinh tế và xã hội của Việt Nam trong một khuôn khổ tài khóa giữ nợ công trên con đường bền vững.

6. Xóa bỏ những quan ngại về những rủi ro dễ tổn thương trong hệ thống tài chính sẽ rất quan trọng. Thị trường ngờ vực rằng tình hình sự căng thẳng của khu vực ngân hàng và doanh nghiệp sẽ tăng cao khi chính phủ làm cho nền kinh tế ổn định trở lại và rằng chất lượng tín dụng có thể sẽ là một vấn đề nổi cộm trong thời gian tới, đặc biệt với sự tăng mạnh tín dụng trong ba năm vừa qua. Để làm dịu những quan ngại này, Chính phủ sẽ cần phải chứng minh là đang có các biện pháp chủ động nhằm hạn chế mức độ dễ tổn thương của khu vực ngân hàng và doanh nghiệp, thông qua việc thắt chặt các chuẩn mực hoạt động an toàn và tăng cường thanh tra hệ thống ngân hàng, cải thiện quản trị cũng như kỷ luật tài chính của cả các doanh nghiệp nhà nước và tư nhân. Tạo thuận lợi cho tiến trình giảm bớt đòn bẩy nợ của khu vực doanh nghiệp thông qua việc tăng vốn cổ phần mới, thúc đẩy nhanh các cải cách mà theo thời gian sẽ giúp giảm sự lệ thuộc của doanh nghiệp vào nguồn tài trợ ngân hàng cũng rất quan trọng. Chúng tôi hoan nghênh yêu cầu của chính phủ về một chương trình đánh giá khu vực tài chính (FSAP) của IMF/Ấn Độ và mong đợi được làm việc với

các cơ quan chính phủ để tăng cường hệ thống tài chính, gồm cả thông qua việc tăng cường năng lực và phối hợp giữa các cơ quan thanh tra giám sát cũng như đẩy nhanh sự phát triển của hệ thống tài chính theo phương cách lâu bền và vững mạnh.

### **Những cải cách cơ cấu: đẩy nhanh các nỗ lực để loại bỏ các nút thắt cổ chai trong nền kinh tế**

7. Chúng tôi ủng hộ sự nhấn mạnh của các đối tác phát triển về sự cần thiết đẩy nhanh các cải cách cơ cấu để cải thiện tính cạnh tranh lâu dài của Việt nam. Trừ khi những cản trở bên cung được cởi bỏ và hệ thống kinh tế kém hiệu quả được xử lý, thì sẽ khó khăn cho Việt nam để duy trì sự phát triển nhanh, thậm chí với sự thuận lợi về nhân khẩu học hiện có. Cho phép tôi đề cập ngắn gọn đến ba ưu tiên dưới đây:

- **Nâng cấp cơ sở hạ tầng của Việt nam.** Cần có những đầu tư lớn trong hạ tầng cơ sở xã hội và kinh tế trong thập kỷ tới để giữ vững sự phát triển của Việt nam. Ắt hẳn chúng tôi đã đề cập năm ngoái, thách thức là ở chỗ tài trợ cho các đầu tư này theo một phương cách bền vững ngân sách. Trên tất cả thì điều này sẽ đòi hỏi kỷ luật nhiều hơn trong quản lý tài chính công để cải thiện việc lập thứ tự ưu tiên các dự án đầu tư công và sự thực thi chúng. Việc tiếp sinh lực lại cho chương trình cổ phần hóa và hợp tác công tư (PPPs) sẽ cũng quan trọng.
- **Tăng cường các thể chế kinh tế.** Khi những thách thức hiện tại được nêu rõ, thì niềm tin vào sự quản lý kinh tế của chính phủ là một yếu tố vô cùng quan trọng của môi trường đầu tư tổng thể. Ắt hẳn tin như vậy không chỉ là một chức năng của mong muốn của chính phủ xử lý những thách thức kinh tế mà nó cũng phụ thuộc vào sự hiệu quả của các công cụ chính sách của chính phủ. Ắt hẳn công cụ này cần được làm cho thích ứng vì Việt nam đang chuyển đổi sang một nền kinh tế thị trường đang nổi, từ những hướng dẫn và và kiểm soát hành chính sang các công cụ dựa trên giá cả hoạt động trong một khuôn khổ có điều tiết với các nguyên tắc và rõ ràng. Ở mức độ vĩ mô, các cải cách để làm cho chính sách tiền tệ có hiệu quả và dễ dự đoán hơn; làm cho chính sách tài khóa minh bạch hơn, dựa trên các nguyên tắc và hiệu quả; và nâng cấp sự giám sát hệ thống tài chính, tất cả đều là những yếu tố chủ chốt của chiến lược hiện đại hóa. Cần có các cải cách thể chế tương tự ở cấp độ vi mô—trong hệ thống luật pháp, cơ chế giải quyết tranh chấp, và nền hành chính ở mức rộng hơn—để mang lại một môi trường kinh doanh có thể đoán định được và hiệu quả. Việc xử lý những yếu kém về tài chính và quản lý tại các doanh nghiệp nhà nước cũng như giảm bớt vai trò của chúng trong nền kinh tế cũng rất quan trọng.
- **Hiện đại hóa quản lý thông tin.** Sự điều hành một nền kinh tế thị trường suôn sẻ xoay quanh thông tin chất lượng cao và truyền tải thông tin hiệu quả. Điều này rồi sẽ đòi hỏi đầu tư vào các hệ thống tin thông kê cơ bản và một sự mong muốn công bố số liệu theo một phương thức kịp thời và thông thoáng. Đã có các tiến bộ trong đầu tư vào các hệ thống thông tin thông kê cơ bản nhưng việc công bố số liệu thì thường xuyên bị cản trở do sự nhận thức là việc chia sẻ thông tin là một trò chơi với kết quả bằng không: càng có nhiều thông tin được chia sẻ thì càng giảm bớt quyền lực và ảnh hưởng của một quan chức. Điều này tác động đến không chỉ sự tiếp cận của công chúng với thông tin mà cả sự chia sẻ thông tin trong phạm vi Chính phủ. Khắc phục được những cản trở này sẽ rất quan trọng cho quá trình ra quyết định và truyền tải thông tin hiệu quả các chính sách cho công chúng. Ắt hẳn cũng sẽ giúp loại bỏ các rủi ro và bất ổn của việc đầu tư và làm kinh doanh tại Việt nam mà điều này là không thân

thiện với sự duy trì ổn định kinh tế vĩ mô và mục tiêu lớn hơn của phát triển kinh tế Việt nam.

8. **Cuối cùng, chúng tôi luôn có một niềm tin vào tiềm năng dài hạn của Việt nam.**

Các quyết định chính sách được đưa ra trong chu kỳ 5 năm mới này sẽ vô cùng quan trọng để hiện thực tiềm năng này và đảm bảo rằng Việt nam tiếp tục đi trên con đường phát triển kinh tế rực rỡ của mình.

9. Với những lời phát biểu này, tôi xin cảm ơn chính phủ một lần nữa về cơ hội cho tôi tham dự vào những cuộc thảo luận này và thay mặt cho IMF tôi xin tái khẳng định sự tiếp tục ủng hộ của chúng tôi đối với Việt nam trên con đường trước mắt.